

2010 m. Kultūros vertybių registrą papildė Kleboniškių kaimo sodyba (Radviliškio r.)

1. Kleboniškių kaimo sodyba – 33565, 2. susideda iš gryčios – 33567, 3. I klėtis – 33569, 4. II klėtis – 33570, 5. daržinės – 33572, 6. tvarto – 33573, 7. klojimo – 33574, 8. rūšio – 33575.

Kultūros paveldo departamento nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba į Kultūros vertybių registrą įrašė Kleboniškių kaimo sodybą, esančią Kleboniškių k. Pakalniškių sen. Radviliškio r. Sodyba susideda iš gryčios, dviejų klėčių, daržinės, tvarto, klojimo ir rūšio.

Minėtam statinių kompleksui Kultūros paveldo vertinimo taryba suteikė regioninį reikšmingumo lygmenį.

Į Kultūros vertybių registrą įtraukta sodyba priklausė ūkininkų Vyčų šeimai. Išskirsčius Kleboniškių kaimą, dalis sodybų išsikėlė į vienkiemius, todėl likusiai senojo kaimo vietoje Vyčų sodybai režijų ribos nebevaržė pastatų išdėstymo. Buvo pakeista tvarto, klėties ir daržinės vieta.

Vyčų sodybos dviejų galų namas suręstas iš tašytų, į sąsparas sujungtų rąstų. Name yra septynios patalpos: gonkelis, priesienis, gryčia, seklyčia, kambarėlis, kaminas, kamara. Priesienis, negyvenama centrinė patalpa, yra be lubų, su plūkto molio asla.

Kleboniškių kaimo gryčios kieme stovi 1886 m. pastatytas kryžius.

Tvartas į Kleboniškių kaimą atkeltas iš kito ūkininko sodybos. XIX a. statyto tvarto sienos plūkto molio, stogas – dvišlaitis, dengtas betoninėmis čerpėmis.

Kleboniškių kaimo daržinė, statyta 1939 m. priklausė ūkininkų Vyčų šeimai. Daržinės sienos iš plūkto molio stulpų su apvalių rąstų tarpais. Daržinėje yra du šoniniai įvažiavimai su dvigubais vartais.

Sodybos pastatai stovi abejose gatvės pusėse: vienoje gatvės pusėje – namas (orientuotas galu į gatvę), klėtis, daržinė ir tvartas, kitoje – klėtis, rūšys ir klojimas. Tarp klėties ir klojimo – sodas. Vakarinė sodybos dalis patenka į Kleboniškių senovės gyvenvietės teritoriją.

Kleboniškių kaimas – vienas iš geriausiai išlikusių vidurio Lietuvos gatvinių kaimų. Yra išlikusi beveik pilna Kleboniškių gatvinio kaimo užstatymo struktūra su sodybų planine užstatymo struktūra, buvusiu sodybinių režijų bei kaimo paželdinimu.

Šiuo metu Kleboniškių gatviniame kaime yra 28 pastatai. Trys sodybos su 10 pastatų yra privati kaimo gyventojų nuosavybė. Kiti statiniai priklauso Kleboniškių kaimo buities muziejui, kuris pradėtas kurti 1989 m. Egidijaus Prascevičiaus iniciatyva ir šiuo metu yra Daugųvenės kultūros istorijos muziejaus – draustinio dalis.

Kuriant ekspozicijas, šešis senuosius kaimo pastatus muziejus suremontavo, vienuolika atkėlė iš kitur. Atkeltieji pastatai statomi senųjų pastatų vietoje, siekiant atkurti senąjį gatvinio kaimo vaizdą, užstatymo struktūrą bei apželdinimą.

Tad Kleboniškių kaimo sodybos įtraukimas į Kultūros vertybių registrą, apibrėžtos teritorijos ribos bei suteikta teisinė apsauga išlaikys nepakitusią privačioje nuosavybėje esančių sodybų užstatymo struktūrą, statinių architektūrą, o kartu ir bendrą buvusio senojo gatvinio kaimo vaizdą.

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos posėdžiai

2010 m. vasario 3 d. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos posėdyje nutarta (protokolo Nr. VT-12) į Kultūros vertybių registrą įrašyti Kleboniškių kaimo sodyba, Radviliškio rajone.

Kleboniškių kaimo sodybai (**33565**), susidedančiai iš gryčios (**33567**; 1), pirmosios klėties (**33569**; 2), antrosios klėties (**33570**; 3), daržinės (**33572**; 4), tvarto (**33573**; 5), klojimo (**33574**; 6) ir rūšio (**33575**; 7), esančios Kleboniškių k. Pakalniškių sen. Radviliškio r., suteikti teisinę apsaugą, įrašyti ją į Kultūros vertybių registrą, apibrėžti teritorijos ribas ir nustatyti regioninio reikšmingumo lygmenį kompleksui ir kompleksinėms dalims.